

1. STROKOVNO SREČANJE UČITELJEV LIKOVNE UMETNOSTI

14.3. – 15.3.2024

Trajnostni razvoj skozi likovno umetnost
PORTOROŽ

VSE NA ENEM MESTU – KREATIVNA UPORABA LIKOVNIH MATERIALOV

mag. Katja Kozjek Varl, prof. likovne umetnosti (UM PEF)

Likovna pedagogika se osredotoča na likovno ustvarjalnost učencev, na učenje kritičnega mišljenja in vrednotenja likovne umetnosti oziroma na kombinacijo obojega.

**LIKOVNI
PEDAGOG**

**ART TEACHER
ARTIST TEACHER
TEACHING ARTIST**

**INSTRUCTORS
TEACHERS
MASTERS
PROFESSORS
TUTORS**

OD UMETNIKA DO UČITELJA ALI OD UČITELJA DO UMETNIKA

- Ustvarjanje
- Likovna teorija
- Umetnostna zgodovina
- Muzejska in galerijska pedagogika
- Poučevanje umetnost

LIKOVNI PEDAGOG

dvojna identiteta

UČITELJ

UMETNIK

dvojna praksa –

poudarek na pomembnosti umetniškega ustvarjanja v odnosu s
poučevanjem likovne umetnosti

- **Spodbujanje učiteljevega raziskovalnega procesa/pristopa**
- **Pomen ustvarjalnega procesa**
- **Povezovanje lastnega ustvarjalnega procesa s poučevanjem**

VLOGA UČITELJA LIKOVNE UMETNOSTI

KRATEK ZGODOVINSKI PREGLED

GRČIJA in RIM (3. stol. p. n. š. – 3. stol.)

- Učitelji se niso videli kot umetniki
- Obrtniki, industrija (lončarji, kiparji, slikarji)
- Prenos znanja znotraj družine (family workshop)
- Ekonomska stabilnost, ne izražanje samega sebe

VLOGA UČITELJA LIKOVNE UMETNOSTI

KRATEK ZGODOVINSKI PREGLED

SREDNJI VEK (4. – 13. stol.)

- Katoliška cerkev
- Cilj zatreti modele poganske kulture in umetnosti
- Upad klasične umetnosti in izobraževanja
- Nastanek obrtnih cehev: specializacija industrije, povečan razvoj trgovine
- Učenje obrti, specifičnih veščin (VAJENCI in MOJSTRI)
- Umetnik = obrtnik = mojster
- Ni izobraževalnih metod

Book of Kells, ok. 800, razkošno okrašeno besedilo na začetku Janezovega evangelija.

VLOGA UČITELJA LIKOVNE UMETNOSTI

KRATEK ZGODOVINSKI PREGLED

RENESANSA (14. – 16. stol.)

- Vajenci še vedno delali pod mojstrom
- Pojav umetniških klubov in akademij
- Debate o umetnosti – produkcija novih generacij umetnikov in učiteljev
- Likovna umetnost je intelektualna disciplina in ne fizično delo = **rojstvo modernega koncepta o umetniku**

Giotto, 1305, Scrovegnijeva Kapela.

VODJA BENEŠKE ŠOLE SLIKARSTVA:

Giovanni Bellini (1430 – 1516)

Zaccarijev oltar, 1505.

Učenca: Tiziano, Gorgione.

VLOGA UČITELJA LIKOVNE UMETNOSTI

KRATEK ZGODOVINSKI PREGLED

16., 17. in 18. STOLETJE

- **ITALIJA:** neformalna akademija v Firencah, privatne akademije, rimska akademija
- **FRANCIJA, 1648:** Pariška akademija
Kraljevska akademija za slikarstvo in kiparstvo: Académie Royale de Peinture et de Sculpture; od leta 1793 **École des Beaux-Arts**
- 18. stol.: akademije glavni vir poučevanja o umetnosti

VLOGA UČITELJA LIKOVNE UMETNOSTI

KRATEK ZGODOVINSKI PREGLED

19. STOLETJE

- 1841 (Anglija): tečaj za pripravo učiteljev dizajna
(Basic Design Movement — filozofija izobraževanja)
- George Wallis (1811 — 1891)
- Manchester School of Design in 1845
- **Učitelj-umetnik: nova identiteta, ki postaja pomembna za likovno vzgojo tudi v 21. stoletju**

VLOGA UČITELJA LIKOVNE UMETNOSTI

KRATEK ZGODOVINSKI PREGLED

20. STOLETJE

- Walter Gropius
- BAUHAUS (1919 – 1933)
- Paul Klee, Vasilij Kandinsky, Johannes Itten
  - Avgust ČERNIGOJ, Edvard RAVNIKAR
- Cilji usmerjeni na individualnega človeka, na njegova čustva, intelekt, občutja
- Prednost: učenci so prve pol leta raziskovali sami
- Za razliko od ostalih šol v tistem času je šola Bauhaus izostrila osebnost posameznega študenta

bauhaus

zeitschrift für gestaltung • herausgeber: hannes meyer • schriftleitung: ernst kállai •
die zeitschrift erscheint vierteljährlich • bezugspreis: jährlich rmk. 4 • preis dieser doppelnummer rmk. 2,40 •
verlag und anzeigerverwaltung: dessau, zerbstor-strasse 16 •

2/3
2. jahrgang
1928

“UMETNOST KOT SAMOIZRAŽANJE”

naravna ustvarjalnost - raziskovanje notranjega sveta

Slika 12

*"Ustvarjalnost je nalezljiva,
prenesi jo naprej."
Albert Einstein*

**dva okvira, ki sta zgodovinsko oblikovala prakso umetniškega
izobraževanja (pouka likovne umetnosti)**
(Judith M. Burton, 2000)

„UMETNOST KOT VEŠČINA”

ustvarjalnost - rezultat neposrednega posredovanja in poučevanja

**Umetniška izkušnja učitelja je bistvenega pomena za
razumevanje učenčeve umetniške rasti, torej prepoznavanje
učljivih trenutkov v razredu.**

**IZOBRAŽEVALNI IN UMETNIŠKI CILJI SO
ZASLEDOVANI HKRATI**

TRAJNOSTNI RAZVOJ

KAJ JE TRAJNOSTNI RAZVOJ? (GPT)

Trajnostni razvoj je **koncept**, ki se osredotoča na **zadovoljevanje potreb sedanjih generacij**, ne da bi pri tem ogrozili **spodobnost prihodnjih generacij**, da zadovoljijo svoje potrebe. Gre za **uravnotežen pristop** k **gospodarskemu, družbenemu in okoljskemu napredku**, ki vključuje trajnostne prakse in politike.

Osrednji cilj trajnostnega razvoja je doseči ravnotežje med **ekonomskim napredkom, družbeno pravičnostjo in ohranjanjem okolja**. To pomeni, da moramo **upoštevati vpliv naših odločitev na okolje, na družbo ter na ekonomijo** in hkrati zagotavljati, da **naše aktivnosti ne ogrožajo dolgoročne sposobnosti prihodnjih generacij** za preživetje in napredek.

TRAJNOSTNI RAZVOJ IN LIKOVNA UMETNOST

- Okoljska problematika skozi vsebino, tematiko
- Okolju prijazni materiali in likovne prakse
- Inovativni materiali in mediji za posredovanje sporočil o podnebnih spremembah, politiki in družbeni nepravicih

Umetnost in trajnost imata tesno povezavo, ki sega več stoletij nazaj.

LAND ART

Robert Smithson, Broken Circle, 1971.

Robert Smithson, Spiral Jetty, 1970.

LAND ART

Click image to enlarge

AGNES DENES, Wheatfield —A Confrotation (1982).

AGNES DENES, Rice/Tree/Burial with Time Capsule (1968 — 79).

ARTE POVERA

Metamorfosi (1976-2018), Michelangelo Pistoletto, Mirror, rags.

Luciano Fabro — Floor tautology, 1967.

Giovanni Anselmo — The structure that eats, 1968.

KONCEPTUALNA UMETNOST

IDEJA

Joseph Beuys, Capri-Batterie, 1985.

Néle Azevedo, Minimum Monument, 2009, Berlin. KOPIJANOVA

UMETNIŠKE AKCIJE

"7000 hrastov je skulptura, ki se nanaša na življenje ljudi, na njihovo vsakdanje delo. To je moj koncept umetnosti, ki ga imenujem razširjeni koncept ali umetnost družbenega kiparstva.,,
Joseph Beuys

Joseph Beuys: 7000 Oaks — Symbolic communication with Nature, 1982, DOCUMENTA 7.

UPORABA VSAK DANJIH PREDMETOV

Alejandro Duran, *Washed up: Transforming a Trashed Landscape*, 2014.

Ai Weiwei, *Bang*, Beneški bienale sodobne umetnosti, 2013.

UPORABA VSAK DANJH PREDMETOV

Moon Plain #1, 2002
Serija: Moon Plain

When on a winter's night a traveler, 2005

Matej Andraž Vogrinčič

KLASIČNI MEDIJI

Antony Gormley, Field for the British Isles, 1993.

Silvester Plotajs Sicoe

Banksy

TRAJNOSTNI RAZVOJ IN POUK LIKOVNE UMETNOSTI

KREATIVNI KROG

*"Za ustvarjalnost
je potreben
pogum.,,
Henri Matisse*

Četrtek, 14. 3. 2024

14.00 – 15.10

Odmor in obisk kreativnega kroga

17.45 – 19.15

Kreativni krog

Petek, 15. 3. 2024

8.00 – 9.00

Kreativni krog

10.50 – 12.00

Odmor za kavo, čaj in kreativni krog

Zinka DOKL, prof. likovne umetnosti (OŠ Draga Kobala Maribor)

Nina ŠULIN, prof. likovne umetnosti in mag. scenskega oblikovanja,
kostumografinja (OŠ Kungota, Konservatorij za glasbo Maribor)

Polona MAHER, prof. likovne umetnosti in akademska kiparka (OŠ Rudolfa
Maistra Šentilj)

mag. Katja KOZJEK VARL, prof. likovne umetnosti (Pedagoška fakulteta
Univerze v Mariboru)

PAPIR

gradiva iz likovnih map

gnetljivi materiali:
GLINA, PLASTELIN

GRAFIKA

Ponudniki, ki predstavljajo svoje materiale – jih lahko tudi preizkusijo

KREATIVNI KROG

VZPOREDNO RAZISKOVANJE (RAZISKOVALNO

USTVARJALNI PROCES)

**IZZIV
ZA ODRIV**

**Vabimo vas k
EKSPERIMENTIRANJU!**

HVALA ZA POZORNOST!

KREATIVNI KROG

